

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ім. В. М. КОРЕЦЬКОГО
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Самойленко Є.А.

**МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
СУДНОПЛАВНОГО ВИКОРИСТАННЯ
МІЖНАРОДНИХ РІК**

Монографія

Київ
Видавництво Ліра-К
2017

УДК 341.224.3
С 17

*Рекомендовано до друку:
Вченою радою Сумського державного університету
(протокол № 4 від 13 жовтня 2016 року)
Вченою радою Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України
(протокол № 11 від 24 листопада 2016 року)*

Рецензенти:

Денисов В. Н., доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач відділу міжнародного права та порівняльного правознавства Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, член-кореспондент Національної академії правових наук України

Шемякін О. М., доктор юридичних наук, професор, перший проректор Національного університету “Одеська морська академія”

Самойленко Є. А.

С 17 Міжнародно-правове регулювання судноплавного використання міжнародних рік : [монографія] / Євген Анатолійович Самойленко ; [наук. ред. А. Л. Чернявський]. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 266 с.

ISBN 978-617-7507-21-4

Монографія присвячена проблемам міжнародно-правової регламентації судноплавства на міжнародних ріках. Визначається поняття міжнародної ріки та його співвідношення із суміжними категоріями міжнародного права, характеризуються критерії міжнародної ріки, розкривається юридична природа права річкового проходу, досліджується типова структура міжнародно-правового режиму річкового судноплавства. Детально аналізується механізм міжнародно-правового регулювання судноплавного використання міжнародних рік. Розкриваються сутність і специфічні риси віденської та барселонської конфігурації міжнародного річкового права. На їх основі систематизується договірна практика держав, спрямована на регламентацію річкового судноплавства. Висвітлюються підходи до імплементації механізму міжнародно-правового регулювання судноплавства на міжнародних ріках. Обґрунтовано пропозиції щодо внесення змін та доповнень до чинних міжнародних угод, а також прийняття нових конвенцій в даній сфері.

Для юристів-міжнародників, політологів, викладачів та студентів юридичних вищих навчальних закладів, а також для всіх, хто цікавиться питаннями міжнародного права та міжнародних відносин.

ISBN 978-617-7507-21-4

© Самойленко Є. А., 2017
© Видавництво Ліра-К, 2017

*Моїм
наставникам
в житті та науці
присвячується*

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	6
РОЗДІЛ 1. ПРАВО СУДНОПЛАВНОГО ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНИХ РІК У ТЕОРІЇ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ТА ПРАКТИЦІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН	9
1.1. Поняття міжнародної ріки та його співвідношення із суміжними категоріями у міжнародному праві	9
1.2. Юридична природа права проходу міжнародними ріками	23
1.3. Структура міжнародно-правового режиму судноплавного використання міжнародних рік	40
Висновки до розділу 1	55
РОЗДІЛ 2. МЕХАНІЗМ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУДНОПЛАВНОГО ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНИХ РІК	57
2.1. Передумови формування міжнародно-правового режиму судноплавства на міжнародних ріках	57
2.2. Віденська конфігурація міжнародного річкового права	63
2.3. Барселонська конфігурація міжнародного річкового права та сучасний механізм міжнародно-правового регулювання річкового судноплавства	101
Висновки до розділу 2	150
РОЗДІЛ 3. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МЕХАНІЗМУ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУДНОПЛАВНОГО ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНИХ РІК	153
3.1. Моделі імплементації механізму міжнародно-правового регулювання судноплавного використання міжнародних рік	153
3.2. Інтегрована модель імплементації механізму міжнародно-правового регулювання судноплавства на внутрішніх водних шляхах України	158
3.3. Модернізація міжнародно-правового режиму судноплавства у дельті Дунаю	179
3.4. Проблеми та перспективи відновлення єдиного договірного режиму проходу Дніпром	189
Висновки до розділу 3	200
ВИСНОВКИ	202
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	209
ДОДАТОК	257

TABLE OF CONTENTS

PREFACE	6
CHAPTER 1. THE RIGHT TO NAVIGATION ON INTERNATIONAL RIVERS IN INTERNATIONAL LAW THEORY AND IN INTERNATIONAL RELATIONS PRACTICE	9
1.1. Conception of international river and its correlation with adjacent categories of international law	9
1.2. Legal nature of the right of river passage	23
1.3. Structure of international regime regarding the navigation on international rivers	40
Conclusions to Chapter 1	55
CHAPTER 2. THE MECHANISM OF INTERNATIONAL REGULATION OF RIVER NAVIGATION	57
2.1. Preconditions of forming the international regime of navigation on international rivers	57
2.2. Vienna configuration of international river law	63
2.3. Barcelona configuration of international river law and contemporary mechanism of international regulation of river navigation	101
Conclusions to Chapter 2	150
CHAPTER 3. THE IMPLEMENTATION OF INTERNATIONAL REGULATION MECHANISM OF RIVER NAVIGATION	153
3.1. Models of implementation of international regulation mechanism of navigation on international rivers	153
3.2. Integrated model of implementation of international regulation mechanism regarding navigation on Ukrainian inland waterways	158
3.3. Modernization of international regime of navigation along the Danube River delta	179
3.4. Problems and perspectives concerning renewal of a unified treaty regime of passage along the Dnieper River	189
Conclusions to Chapter 3	200
CONCLUSIONS	202
BIBLIOGRAPHY	209
ANNEX	257